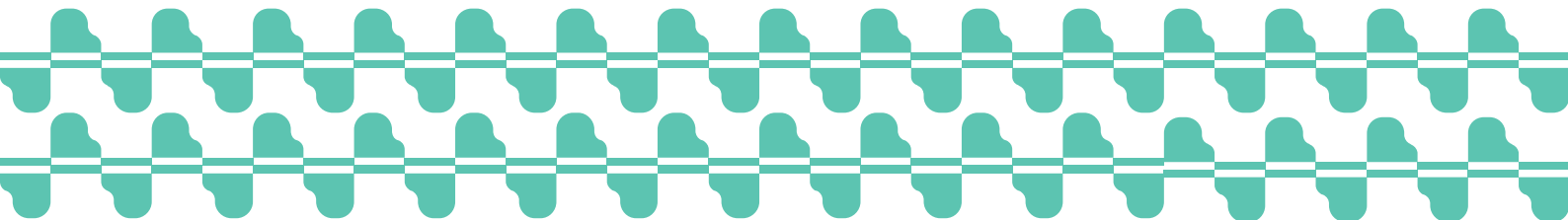


TALOUSARVIO 2024

Hyvinvointilautakunta 20.9.2023



SISÄLTÖ

HYVINVOINNIN PALVELUALUE.....	2
<i>Keskeiset palvelut</i>	2
<i>Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024-2027</i>	4
<i>Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26</i>	5
<i>Sitovat taloustavoitteet</i>	5
<i>Investoinnit</i>	5
<i>Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut</i>	6
TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS	7
<i>Keskeiset palvelut</i>	7
<i>Sitovat taloustavoitteet</i>	7
<i>Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut</i>	7

1. Kooste riskikartoituksista

HYVINVOINNIN PALVELUALUE

Keskeiset palvelut

Hyvinvoinnin palvelualue edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä kaupunkilaisten osallisuutta ja vahvistaa kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa. Lisäksi palvelualue tukee asukkaiden osaamista ja työllistymistä ja luo edellytyksiä elämysten kokemiseen, itsensä kehittämiseen sekä harrastamiseen.

Teemme työtä ennakoimalla, ohjaamalla ja voimavaroja oikein kohdentamalla. Ihmisten osallisuus on työssämme tärkeässä roolissa, samoin järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö.

Palvelualue huolehtii tiedon tuottamisesta laajasti hyvinvointiin liittyen. Samalla se koordinoi kaupungin strategiaa toteuttavaa poikkihallinnollista hyvinvointityötä ja sen toteutumista seuraavaa hyvinvointikertomusta.

Johto

Palvelualueen johto koordinoi palvelualueen yhteisiä kehittämistoimia tuottamalla tietoa hyvinvointiin liittyvistä teemoista. Järvenpää haluaa olla edelläkävijä hyvinvoinnin ja terveyden (hyte) edistämisessä, mikä tarkoittaa poikkihallinnollisten, monialaisten hyte-perusrakenteiden vahvistamista, uudenlaisten menetelmien käyttöönottoa, viestinnän ja tiedolla johtamisen tehostamista sekä aktiivista toimintaa verkostoissa.

Palveluverkkosuunnitelma on kaiken toteutettavan toiminnan pohjana niin palvelujen kuin tilojen osalta. Kaupungin avustuksiin tuodaan edelleen lisää läpinäkyvyyttä yhteiskehittämisellä ja avustusten hakuprosessia selkeytetään.

Hyvinvointialueen ja sen kuntien alueellista yhteistyötä jatketaan vahvistamalla hyte-työtä ja palveluketjujen toimivuutta.

Palvelualueen johto valmistelee kuuden kunnan (Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula) Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta. Tehtävään kuuluu valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta siirtyvien TE-palvelujen ja kuntien palvelujen yhteensovittaminen lainsäädännön mukaisesti.

Kaupungin strategian yksi painopisteistä on ajoissa auttaminen. Kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman neljä painopistettä alkavat kukin lauseella kaikilla on mahdollisuus. Palvelualue selvittää, miten stigman ja syrjinnän vastaista työtä voidaan vahvistaa THL:n tuoreitten suositusten mukaisesti. Ymmärryksen lisääntyminen stigman eri muodoista ja niitä tuottavista rakenteista vahvistaa hyvinvointitehtävässämme onnistumista ja antaa kaupunkilaisille mahdollisuuksia hyvinvointinsa edistämiseen. Samalla työ auttaa kaupungin ohjaavien asiakirjojen linjausten saavuttamisessa.

Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalueeseen kuuluvat

- lapsiperheiden palvelut,
- nuorisopalvelut,
- osaamisen ja työllisyyden palvelut,
- kotoutumispalvelut,
- yhteisöpalvelut ja
- Järvenpään Opisto.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa kuntalaki (410/2015), nuorisolaki (1285/2016) ja laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä määrittää kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. 1.1.2025 voimaan astuva laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) edellyttää työllisyysalueen palvelujen valmistelua. Kotoutumisen edistämisestä annetun uuden lain (392/2023) mukaan kunnan rooli kotoutumispalvelujen järjestäjänä laajenee.

Yhteisöllisyyden ja elinikäisen oppimisen avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Ajoissa auttaminen kohdentamalla ammatillista ohjausta ja neuvontaa eri puolilla kaupunkia sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hyvinvointialueen ja kuntien erilaiset roolit ja mahdollisuudet huomioidaan palvelujen toteuttamisessa. Avainalueen palveluilla on merkitystä myös strategian painopisteen Kukoistava kaupunki sekä Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille toteutuksessa, koska hyvinvoivat asukkaat ovat elinvoimaisen kunnan edellytys.

Hyvinvoinnin edistäminen on avainalueen perustehtävä. Eri ympäristöissä tapahtuvan kohtaamisen ja palvelujen keinoin tuetaan kuntalaisten hyvinvointia, vahvistetaan osaamista, työllisyyttä sekä osallisuutta. Palveluissamme toteutetaan neuvontaa ja ohjausta eri ikäisille.

Avainalueen toiminnot tulee kytkeä osaksi TE-kokonaisuutta. Kotoutumislain kokonaisuudistus 2025 tuo mukanaan tehtäviä, joihin tulee valmistautua vuoden 2024 aikana. Järvenpään opiston organisoitumista selvitetään lukuvuoden 2023–2024 aikana. Tarkoituksena on selvittää, miten opiston toiminta olisi taloudellisten ja muiden resurssien puitteissa parasta toteuttaa, jotta opisto vastaa vapaalle sivistystyölle asetettuihin tavoitteisiin. Yhteisöpalvelujen toiminta organisoidaan avainalueen sisällä uudelleen.

Hyvinvointialueen kanssa jatketaan yhteistyötä sovituisissa rakenteissa ns. yhdyspintaryhmissä. Yhteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteistä ja yhteistyöstä sovitaan vuosittain lakisääteissä hyte-neuvotteluissa.

Liikunta ja kulttuuri

Liikunnan ja kulttuurin avainalue koostuu

- liikuntapalveluista,
- kirjastopalveluista,
- museopalveluista,
- Keskisen Uudenmaan Musiikkiopistosta,
- Järvenpää-talon toiminnasta ja
- yleisistä kulttuuri- ja tapahtumapalveluista.

Avainalueen toimintaa ohjaavat muun muassa laki yleisistä kirjastopalveluista (1492/2016), laki taiteen perusopetuksesta (633/1998), museolaki (314/2019), liikuntalaki (390/2015) ja laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Liikunnan ja kulttuurin avainalueella on tärkeä rooli kaupungin imagon ja yhteisöllisyyden kehittämisessä sekä alueen elinvoiman lisäämisessä. Avainalue toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian kohtaa Kukoistava kaupunki tuottamalla osaksi kaupunkilaisten arkea monipuolisia, eri asiakasryhmille suunnattuja kulttuuri- ja liikuntapalveluja sopeuttaen toimintaa resurssikehykseen. Strategian kohtaa Kasvun paikka ihmisille ja yrityksille avainalue toteuttaa kehittämällä houkuttelevaa kulttuuritarjontaa ja julkisen taiteen hankkeita sekä suunnittelemalla muun muassa Villa Kokkosen ja Suvirannan tulevaisuutta museokohteina.

Avainalueen tavoitteena on kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja digitaalisten palveluiden kehittäminen erityisesti museossa (Finna ja virtuaalimuseohanke), kirjastossa (KOHA, kansallinen yleisten kirjastojen e-kirjasto), liikuntapalveluissa (liikkumis- ja elintapaneuvonta) ja musiikkiopistossa (verkkokurssit) sekä Kaikukortin ja erityisryhmien palveluiden edelleen kehittäminen. Liikuntapalvelut edistävät järvenpääläisten liikkumista Liikkumisohjelman 2021-2024 ja Liikuntaolosuhdeverkoston kehittämissuunnitelman 2022-2035 avulla. Lisäksi saavutettavuuden ja monipuolisen yhteistyön lisääminen ovat yhteisiä kehittämiskohteita.

Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa 2024-2027

Tuoreimpien väestötutkimusten valossa Järvenpäässä voidaan pääasiassa hyvin ja asuinalueeseen ollaan tyytyväisiä. Hyvinvointi- ja terveyserot näkyvät kuitenkin sekä elintavoissa että elinoloissa. Valtaosa nuorista voi hyvin, mutta huolta herättää mielenterveyteen liittyvät haasteet ja yksinäisyyden kokeminen. Osalla nuorista koronapandemian vaikutukset ovat näkyneet kasvavana levottomuutena ja jopa aggressiivisuutena. Fyysinen toimintakyky on heikentynyt ja lasten ja nuorten ylipaino on lisääntynyt. Nuorten liikunta-aktiivisuus laskee, mitä vanhempaan ikäluokkaan mennään.

Aikuisväestö liikkuu liian vähän ja syö yksipuolisesti. Alkoholi ja huumeet ovat Järvenpäässä suurin ehkäistävissä oleva kuolinsyy. Miehillä ennenaikaisia kuolemia on lähes kaksinkertainen määrä naisiin verrattuna. Hieman yli puolet 65 vuotta täyttäneistä kokee itsensä onnelliseksi sekä elämänlaatunsa hyväksi, mutta terveyteen liittyviä huoliakin on. Yleinen hintojen nousu ja inflaatio kuormittaa ihmisten taloutta ja tämä näkyy erityisesti lapsiperheissä. Läkäreiden kuntalaisten määrän kasvu sekä hyvinvointi- ja terveyserot tuovat haasteita hyvinvointia ja terveyttä edistävälle palvelulle.

Hallitusohjelmassa halutaan panostaa hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan ja selkiyttää kuntien ja hyvinvointialueiden vastuun työnjakoa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) -kertoimen painoarvoa ja kannustavuutta kasvatetaan nykyisestä.

Hallitusohjelmassa painottuu nuorten hyvinvoinnin turvaaminen ehkäisevästä näkökulmasta. Etsivään nuorisotyöhön ja nuorten työpajatoimintaan halutaan panostaa ja kehittää työpajatoimintaa niin, että oppivelvollisuus voidaan suorittaa myös työpajalla. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan työhön suuntaavat palvelut palautettaisiin kuntien järjestämisvastuulle. Mahdollisen toteutuksen valmistelua seurataan.

Hallitusohjelmassa nähdään kulttuuri, taiteet ja liikunta tärkeänä osana hyvinvointityötä, ennaltaehkäisemässä pahoinvointia. Tavoitteena on toteuttaa Suomi liikkeelle –ohjelmaa, ja sitä kautta saada kaikenikäiset suomalaiset liikkumaan enemmän. Ohjelmassa kannustetaan kuntia esimerkiksi panostamaan lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen ja liikunta- ja elintapaneuvontaan. Taiteen perusopetuksen saavutettavuutta parannetaan uudistamalla lainsäädäntöä.

Hallitusohjelman leikkaukset kohdistuvat vapaan sivistystyön valtionosuuksiin, mikä tulee toteutuessaan vaikuttamaan Järvenpään Opiston toimintaedellytyksiin. Myös kotoutumisen edistämiseksi kunnalle ja hyvinvointialueelle maksettavan laskennallisen korvauksen maksuaikaa lyhennetään. Hallitusohjelmassa mainitut sosiaaliturvan ja kansainvälisen suojelun muutokset tulevat lisäämään maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontatarvetta.

Työvoimapaalvelujen rahoitus- ja palvelurakennemuutos merkitsee työllisyys- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuun siirtymistä kunnille vuoden 2025 alusta. TE-palveluiden ja kokonaisuuden valmistelu aiheuttaa kustannuksia myös jo ennen vuotta 2025. Vuosina 2023–2024 aiheutuvat valmistelukustannukset jaetaan tulevan työllisyysalueen kunnille 18–64-vuotiaiden asukasmäärän suhteessa valmistelussa olevan yhteistoimintasopimuksen mukaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023-26

Tavoite vuosi	Sitova tavoite	Strategia
2023-26	Kehitämme monipuolisia kohtaamisen mahdollisuuksia eri ikäisille erilaisissa elämäntilanteissa oleville.	J1
	Edistämme kaupunkilaisten mahdollisuutta olla kulttuurin kokijoita ja tekijöitä.	J1
	Järjestämme tuloksellisia osaamisen kehittymistä ja työllistymistä edistäviä palveluja.	J2
	Järjestämme ohjausta ja neuvontaa sitä tarvitseville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	J3
	Edistämme hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä.	T1

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
HYVINVOINTI 1000 € (ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta)	TP 2022	MTA 2023	Kehys 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	4 755	4 930	4 986	5 019	4 992	4 992	19 989
Valmistus omaan käyttöön	16	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 925	-17 886	-18 156	-17 931	-18 211	-18 462	-72 760
Toimintakate	-12 154	-12 956	-13 170	-12 912	-13 219	-13 470	-52 771
muutos-%		6,6 %	1,6 %	-2,0 %	2,4 %	1,9 %	

Palvelualueen talousarvioesitys vuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 2025-2027.

Valtuustoon nähden sitova							
HYVINVOINTI 1000 € (ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta)	TP 2022	MTA 2023	Tae 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	4 755	4 930	4 752	4 752	4 752	4 752	19 008
Valmistus omaan käyttöön	16	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 925	-17 886	-17 922	-17 664	-17 971	-18 222	-71 779
Toimintakate	-12 154	-12 956	-13 170	-12 912	-13 219	-13 470	-52 771
muutos-%		6,6 %	1,7 %	-2,0 %	2,4 %	1,9 %	

Palvelualueen talousarvioesityksen toimintakate on kaupunginhallituksen 19.6.2023 päättämän raamin mukainen.

Talousarvion toteuttaminen raamin mukaisena edellyttää talouden sopeuttamista toimintakuluja karsimalla. Tämä tarkoittaa palvelujen vähentämistä kaupunkilaisille.

Investoinnit

	TPE 23	INV 24	INV 25	INV 26	INV 27	Summa 24-27
Irtaimistoinvestoinnit	260	399	185	100	83	767

Keskeiset suoritteet ja tunnusluvut

Suorite	TP2022	TA2023	Tot 1-6/2023	TA2024
HYVINVOINNIN PALVELUALUE				
Yhteisöllisyys ja elinikäinen oppiminen				
Toimintakate €/asukas*	75,71 €	83,79 €		
Asiakaskontaktit	41 139	46 450	24 547	48 750
Kotoutumispalveluiden asiakaskontaktit	2 236	3 100	1 311	3 650
Lapsiperhepalveluiden asiakaskontaktit	12 804	13 500	8 788	14 200
Nuorisotyön kontaktien määrä yhteensä	25 277	25 950	13 815	27 000
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden asiakaskontaktit	822	1 200	633	3 900
Asiakasmäärät				
Järvenpään opiston kurssilaisten määrä	9 507	10 000	5 334	10 000
Kotoutumisen tuen asiakasmäärä	0	80	35	100
Lapsiperhepalveluiden asiakasmäärä	738	1 000	415	700
Nuorisotyön asiakasmäärä yhteensä	145	245	155	272
Osaamis- ja työllisyyspalveluiden työpajojen asiakasmäärä	92	70	53	70
Yhteisöpalveluiden asiakasmäärä	8 317	4 100	5 440	2 050
Pakolaisten vastaanotto/kuntapaikat	16	15	24	15
* Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä				

TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS

Keskeiset palvelut

Kunta vastaa osittain pitkään työttömänä olleiden työmarkkinatuen kustannuksista. Kunnilla on 50 %:n vastuu yli 300 päivää ja 70 %:n vastuu yli 1 000 päivää työmarkkinatuella olleiden henkilöiden työmarkkinatukikustannuksista. Te-palvelujen järjestämistäsiirryessä kunnille 1.1.2025 (laki valmisteilla) rahoitusvastuu tulee laajenemaan.

Kaupunki ei voi välittömästi omalla toiminnallaan vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen, vaan yleinen työmarkkinatilanne ja lainsäädännölliset linjaukset vaikuttavat kustannusten kehittymiseen. Jotta oman toiminnan kustannukset olisivat selkeämmin seurattavissa, on työmarkkinatuen kuntaosuus erotettu omaksi sitovuustasokseen hyvinvoinnin palvelualueen muusta toiminnasta. Huomioitavaa on, että 1.1.2025 voimaan astuvan työvoimapaalvelujen järjestämistäsiirryessä kunnan rahoitusvastuu laajenee työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa.

Sitovat taloustavoitteet

Valtuustoon nähden sitova							
TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS 1000 €	TP 2022	MTA 2023	Kehys 2024	2025	2026	2027	Yht. 24-27
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-3 777	-3 800	-4 100	-3 800	-3 800	-3 800	-15 500
<i>Toimintakate</i>	<i>-3 777</i>	<i>-3 800</i>	<i>-4 100</i>	<i>-3 800</i>	<i>-3 800</i>	<i>-3 800</i>	<i>-15 500</i>
<i>muutos-%</i>		<i>0,6%</i>	<i>7,9%</i>	<i>-7,3%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	

Keskeisen suoritteet ja tunnusluvut

Työmarkkinatuen kuntaosuus suoritteet	TP2022	TA2023	Tot 1-6/2023	TA2024
Työmarkkinatuen kuntaosuutta saavat työttömät	1 083	1 300	865	1 300
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €/työtön	3 487	2 923	2 421	2 923